

Valtion opintotuki

1988/89

Elokuu 1990

Opintotukimenoissa 16 % kasvua

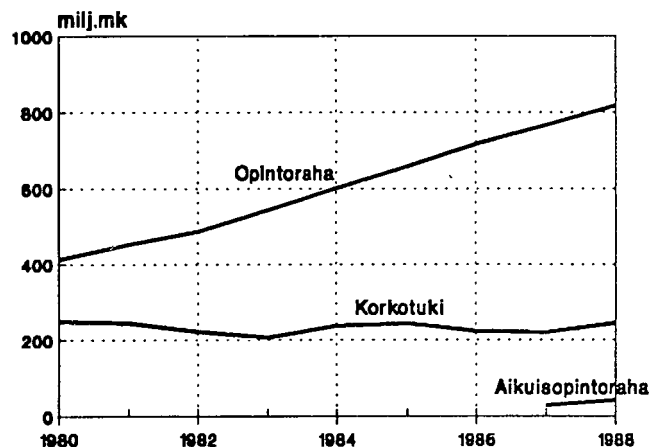
Valtion opintotuki koostuu opintorahasta, opintolainan valtion takauksesta ja korkotuesta sekä näiden lisäksi ansionmenetykskorvauksena myönnettävästä aikuisopintorahasta. Opintolainoja myöntävät hakemuksesta pankit, ja niiden takaisinmaksu alkaa noin kahden vuoden kuluttua opintojen päättymisestä. Opintorahoina myönnettyä opintotukea ei tarvitse maksaa takaisin. Opintoraha jakaantuu perusosaan ja asumislisään, joihin voi saada korotusta huoltovelvollisuuden, ison opintovelkamäärän ja korkean vuokran perusteella.

Valtion opintotukimenot vuonna 1988 olivat 1 141 miljoonaa markkaa, josta opintorahaa oli 818 miljoonaa ja opintolainojen valtiontakaus- ja korkotukimenoja 245 miljoonaa. Eniten kasvoivat aikuisopintorahamenot - 28 miljoonasta markasta 42 miljoonaan - saajamäärän lähes kaksinkertaistessa. Myös muissa tukimuodoissa menojen kasvu oli edelliseen vuoteen verrattuna huomattavaa: opintorahoissa 12 % ja takaus- ja korkotukimenoissa 17 %.

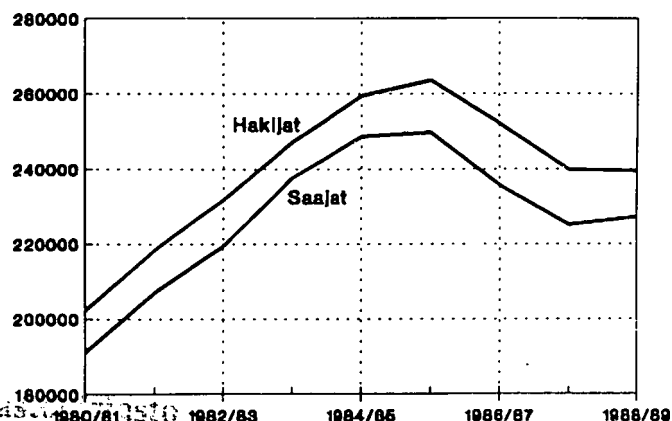
Opintotukimenojen kasvun syynä on ennen kaikkea tuen tason ja opintolainojen koron nousu, sillä hakija- ja saajamäärissä ei ole oleellista muutosta. Hakijoiden väheneminen pysähtyi lukuvuonna 1988/89, ja saajamäärä kasvoi reilulla 2 000:lla. Hakemuksia hylättiin edellisvuotta vähemmän, ja tukea sai 95 % hakijoista. Suhteellisesti eniten kasvoivat ulkomailla, terveydenhuoltoalalla ja korkeakouluissa opiskelevien hakijamäärät. Lukioissa hakijamäärät vähenivät edelleen ja nyt myös kauppaoppilaitoksissa.

Lukuvuosi	Opintotukea hakeneita	Opintotukea saaneita
1980/81	202 310	191 254
1981/82	218 519	207 098
1982/83	231 988	219 456
1983/84	247 404	237 863
1984/85	259 433	248 763
1985/86	263 576	249 828
1986/87	252 175	235 768
1987/88	239 884	225 080
1988/89	239 569	227 242

Kuvio 1. Valtion opintotuen menot 1980 - 1988 vuoden 1988 hinnoin

Kuvio 2. Opintotuen hakijat ja saajat luku-
vuosina 1980/81 - 1988/89

Statistikbiblioteket

163732

Opintotukea saa oppilaitosryhmän kaikista opiskelijoista 80-95 % oppilaitoksissa, joissa opiskelijoilla on mahdollisuus tukea saada. Lukioissa, ammattikouluissa ja kauppaoppilaitoksissa suuri osa opiskelijoista on alle 18-vuotiaita. Korkeakouluissa tuen käyttöastetta laskee opiskeluaikainen työssäkäynti ja pidentyneet opiskeluajat.

Normaalia opintotukea saaneista on naisia 58 %. Naisten osuus on lievästi kasvanut koko saajajoukossa ja erityisesti perinteisillä miesten aloilla, teknillisissä oppilaitoksissa ja ammattikouluissa. Naiset rahoittavat miehiä useammin opintonsa opintotuella.

Kaikista opintotukea saavista vanhempiensa luona asuu 37 %, korkeakoulu-opiskelijoista 9 % ja lukiolaisista 91 %.

Syksystä 1987 alkaen myönnettyä aikuisopintorahaa haki opintovuonna 1988/89 8 338 henkeä. Tukea myönnettiin 80 %:lle hakijoista. Keskiaverto aikuisopintorahaa saava aikuisopiskelija on 35-vuotias omistusasunnossa asuva nainen, jonka tulot ennen opintojen aloittamista olivat 5 500 mk/kk. Toimialana hänellä on terveydenhuolto.

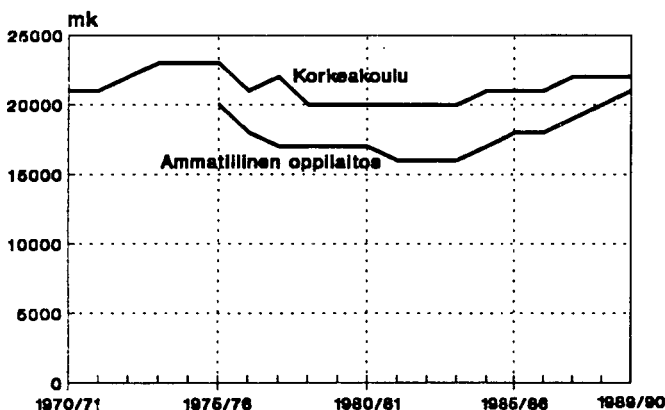
Aikuisopintoraha on suuruudeltaan keskimäärin 8 310 mk. Tuen suuruus määräytyy tulojen perusteella. Opintovuonna 1988/89 aikuisopintotukea saavan opintotuki oli kokonaisuudessaan keskimäärin noin 2 600 mk/kk, josta lainan osuus oli 37 %. Suurin tuki oli teknillisessä oppilaitoksessa opiskelevalla, 3 120 mk/kk.

Taulukko 1. Opintotuen hakijat oppilaitosryhmittäin lukuvuonna 1988/89

Oppilaitosryhmä	Hakijoita yhteensä	Muutos edellisestä vuodesta	%	Tukea sai		Tukea saaneet		
				hakijoista %	kaikista opiskelijoista %	naisia %	kotona asuvia %	keskimääräinen ikä v.
Korkeakoulu	57 538	+1 464	+2,6	98	53	55	9	22
Teknillinen oppilaitos	17 859	-116	-0,6	98	95	10	22	22
Kauppaoppilaitos	25 398	-693	-2,7	93	60	71	44	20
Terveydenhuolto-oppilaitos	22 230	+432	+2,0	98	95	91	13	22
Ammattikoulu	32 337	+145	+0,5	93	60	35	67	17
Maa- ja metsätalousoppilaitos	7 010	-36	-0,5	95	80	35	4	21
Kansanopisto	5 601	-82	-1,4	92	95	79	6	20
Lukio	43 024	-3 324	-7,2	91	39	63	91	17
Ulkomailla opiskelevat	2 960	+279	+10,4	92	..	68	1	23
Muut	25 612	+1 616	+6,7	96	..	82	20	21
Yhteensä	239 569	-315	-0,1	95	60	58	37	20
Aikuisopintotuki	8 338	+3 355	+67,3	80	..	84	11	35

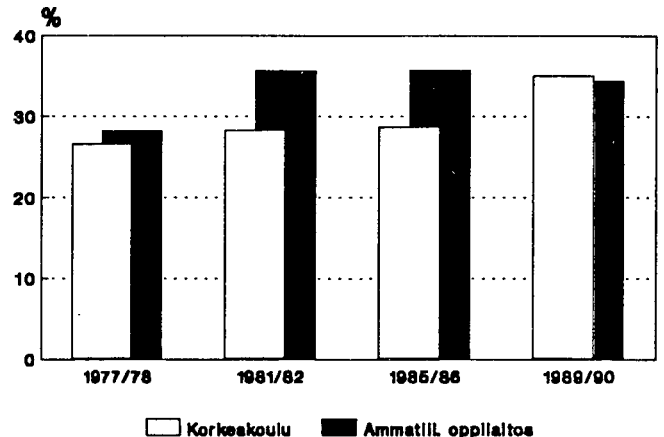
Opintotuen reaaliarvo on 80-luvulla hitaasti noussut, ja samalla ammatillisten oppilaitosten tuki on lähentynyt korkeakouluissa myönnettävän tuen tasoa. Reaaliarvoltaan tuki ei kuitenkaan vastaa 70-luvun puolenvälin opintotuen tasoa. Enimmäismääriin sisältyvät opintolaina, opintorahan perusosa ja asumislisä.

Kuvio 3. Enimmäismäärien mukaisen opintotuen kehitys lukuvuosina 1970/71 - 1989/90

Tuen reaaliarvon laskiessa 70-luvun loppupuolella tuen laatu parani. Opintorahan osuus nousi 80-luvulla noin 30 %:iin. Viime vuosina opintorahojen perusosien korotukset ovat kohdistuneet korkeakouluopiskelijoihin. Tällä hetkellä opintorahan osuus koko opintotuesta on 35 %.

Kuvio 4. Opintorahan osuus enimmäismäärien mukaisesta opintotuesta opintovuosina 1972/73 - 1989/90

Opiskelijan opintovuonna 1988-89 saama opintotuki oli keskimäärin 80-90 prosenttia tuen enimmäismäärästä. Korkeakouluissa opintolaina oli keskimäärin 1 410 mk/kk, opintorahan perusosa 385 mk/kk ja asumislisät 365 mk/kk. Ammatillisissa oppilaitoksissa vastaavat summat olivat oppilaitoksesta riippuen 890 - 1 205, 215 - 255 ja 125 - 360 mk/kk. Lukiolaisen opintolaina oli keskimäärin 460 mk/kk, opintorahan perusosa 170 mk/kk ja asumislisät 330 mk/kk.

Verrattaessa koko opintotuen keskimääriä korkeakouluopiskelijan tuki nousi vuodesta 1987-88 5,0 %:lla ja lukiolaisen tuki 4,7 %:lla. Teknillisissä oppilaitoksissa opiskelevien tuki säilyi ennallaan ja ammatikoululaisten tuki kasvoi noin 50 %:lla, kun muissa ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevien tuessa kasvu oli 10 - 25 %. Korkeakouluissa, lukioissa ja teknillisissä oppilaitoksissa tuen reaaliarvo laski.

Taulukko 2. Opintotukea saaneiden keskimääräinen opintotuki oppilaitosryhmittäin lukuvuonna 1988/89

Oppilaitosryhmä	Opintolaina		Opintoraha		Aikuisopintoraha	
	Keskimäärin mk	Tuen saaja	Keskimäärin mk	Tuen saaja	Keskimäärin mk	Tuen saaja
Korkeakoulu	12 704	52 315	5 827	54 982	9 824	914
Teknillinen oppilaitos	10 846	16 034	4 192	17 094	10 774	228
Kauppaoppilaitos	10 521	16 497	3 646	22 817	8 406	436
Terveystuolto-oppilaitos	10 421	19 511	4 643	21 464	8 665	2 816
Ammattikoulu	10 096	11 149	2 517	29 454	8 335	215
Maa- ja metsätalousoppilaitos	8 474	4 512	2 697	6 270	6 378	139
Kansanopisto	9 572	3 889	2 982	5 020	5 054	458
Lukio	4 123	2 803	1 678	38 829	-	-
Ulkomailla opiskelevat	13 613	2 552	7 120	2 544	9 523	28
Muut	10 532	19 129	3 994	23 114	7 446	1 469
Yhteensä	11 127	148 391	3 865	221 588	8 310	6 703

Maaliskuussa 1989 opintolainaa oli 431 900 hengellä, joista reilu kolmasosa opiskeli. Koko opintolainapääoma oli tuolloin 8 895 miljoonaa markkaa, josta korkotuen piirissä oli 6 370 miljoonaa. Talletuspankkien markkamääräisessä antolainauksessa opintolainojen osuus on pienentynyt 3,5 %:iin.

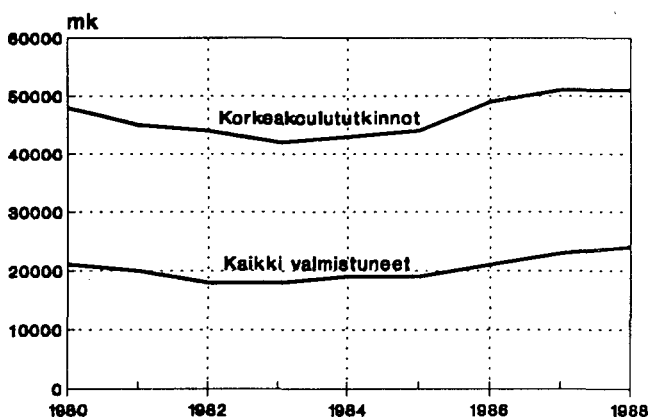
Opintovuoden aikana opintolainan korko laski vuodenvaihteessa 7,75 %:sta 7,25 %:iin. Korkotuen piirissä oleva opiskelija maksoi opintolainastaan korkoa opintovuoden alussa 3,25 % ja sen päättyessä 3,5 %.

Vuonna 1988 valmistuneiden keskimääräinen opintolaina oli 24 300 markkaa. Yli 60 000 markkaa opintolainaa oli 2 850:llä, joista suurin osa oli korkeakouluopiskelijoita. Kaikista korkeakoulututkinnon suorittaneista yli 60 000 markan opintovelka oli 38,7 %:lla, kun vastaava osuus oli edellisenä vuonna 29,0 %.

Taulukko 3. Vuonna 1988 valmistuneiden valtion opintotukea saaneiden keskimääräinen opintolaina valmistumisajan kohtana oppilaitosryhmittäin

Oppilaitosryhmä	mk
Korkeakoulu	51 494
Teknillinen oppilaitos	33 913
Kauppaoppilaitos	17 115
Terveystuolto-oppilaitos	21 440
Ammattikoulu	11 204
Maa- ja metsätalousoppilaitos	14 162
Kansanopisto	12 449
Lukio	6 376
Ulkomailla opiskelevat	38 596
Muut	19 786
Kaikki	24 269

Kuvio 5. Vuosina 1980 - 1988 opintolainaa saaneiden keskimääräinen laina valmistumishetkellä vuoden 1988 hinnoin

Taulukko 4. Vuonna 1988 valmistuneet valtion opintotukea saaneet henkilöt valmistumisajankohdan lainamäärän mukaan

Lainamäärä mk	Tutkintoja		Niistä korkeakoulututkintoja	
		%		%
1 - 20 000	21 661	50,5	597	8,6
20 001 - 40 000	13 734	32,0	1 291	18,6
40 001 - 60 000	4 645	10,8	2 368	34,1
60 001 - 80 000	2 498	5,8	2 354	33,9
yli 80 000	352	0,8	332	4,8
Yhteensä	42 890	100,0	6 942	100,00

PL-PB 504
00101 Helsinki-Helsingfors

Virkalähetys
Tjänsteförsändelse

Valtion opintotuki

1988/1989

SVT Suomen Virallinen Tilasto
Finlands Officiella Statistik
Official Statistics of Finland

Central Statistical
Office of Finland

Tiedustelut - Förfrågningar

Valtion opintotukikeskus
Ilpo Lahtinen
(941) 698 708

Aikaisempia vastaavia julkaisuja:

KO 1986:16
KO 1987:25
Koulutus ja tutkimus 1988:22

Tilasto perustuu Valtion opintotukikeskuksen tietoihin.
Kuvioiden 1 ja 5 markkamäärät on deflatoitu elinkustannusindeksillä (1951=100) vuoden 1988 hinnoiksi ja kuvion 3 markkamäärät vuoden 1989 hinnoiksi.

Julkaisujen myynti:

Försäljning:

Hinta — Pris

Tilastokeskus
PL 504
00101 Helsinki
Puh. (90) 173 41

Statistikcentralen
PB 504
00101 Helsingfors
Tel. (90) 173 41

15 mk

ISSN 0784-8242
= Koulutus ja tutkimus
ISSN 0785-0611